

Ko Goli otok »razgali«

Da so Brioni namenjeni poletni rezidenci nekdanjega predsednika Josipa Broza Tita in da so povsem nedostopni širši javnosti, smo v nekdanjem komunističnem sistemu vedeli skoraj vsi, a skoraj nihče ni mogel izvedeti, da so na teh rajskih otočkih letovali tudi slovenski partijski funkcionarji. Privilegij, namenjen izbrancem, bi verjetno ostal skrit še naprej, če ministrstvo za pravosodje ne bi objavilo zanimivega dokumenta iz leta 1980. V njem je zapisano, da imajo funkcionarji (Marko Bulc, Vida Tomšič, Sergej Kraigher, Jože Smole, Josip Vidmar, France Popit, Dušan Čehovin, Mitja Ribičič, Franc Šetine), med njimi tudi Milan Kučan, pravico do brezplačnih počitnic na Brionih. Zanimivo, a tudi povsem neokusno, saj je bil to čas, ko smo si lahko povprečni državljani privo-

ščili le sindikalne počitnice, pa še te niso bile zastoj niti poceni, saj je bila inflacija skoraj tridesetodstotna. Hkrati je bilo to obdobje še vedno zaznamovano s političnimi zaporniki. Skupaj s kriminalci in morilci so jih vse do leta 1988 zapirali v celice na Golem otoku.

Danes lahko opazujemo nekakšno zrcalno zgodbo. Brioni so za običajne turiste ostali nekaj posebnega in vredni ogleda, na njih si lahko privoščimo celo počitnice, nekdanji funkcionarji pa si raje izbirajo drugačne, izbrane kraje, do katerih se, v skladu z duhom sedanjega časa, pripeljejo z jahtami. Med turistične sprevrženosti se po novem uvršča Goli otok, še in izum Edvarda Kardelja, na katerem so že leto po drugi svetovni vojni začeli zapirati politične zapornike. Od leta 1948 pa do 1963 jih je bilo zaprtih kar 11.650 ljudi, med njimi tudi 555 Slovencev. Večinoma so umrli pozimi, ko je divjala ledeno mrzla burja ali poleti zaradi hude vročine in dela v kamnolomu. Živijo le še redki in v vsakemu izmed njih je vtisnjen pečat Golega otoka. Prav zato moramo po tem sr-

Komentira: **Biserka Karneža Cerjak**

hljivem kraju stopati le nalahno, morda lahko posedimo ob velikih kamnih ter skoraj neslišno spregovorimo o naši minuli, z Golim otokom zaznamovani zgodovini. Lahko smo tudi nemi opazovalci, ki nekje od daleč, prek morja, tako kot nekoč ujetniki na poti, opazujemo in razmišljamo o tej sivi in pusti otoški gmoti.

Nedopustno je, če se po tako posvečenem kraju, kjer naj bi se dogajali hujši zločini, kot jih je v knjigi Arhipelag Gulag opisal nedavno preminuli nobelovec Aleksander Solženicin, sprehajamo na pol goli, kot si je nedavno privoščil Milan Kučan, kar je razvidno iz članka s fotografijami, objavljenimi v reviji Nova. Turist Milan Kučan, kdaj boste doumeli, da to niso brezplačne počitnice na Brionih, temveč taborišče Goli otok, kjer so mučili in morili ljudi? Ali bi se tudi po taborišču Auschwitz sprehodili tako mimogrede in v kopalkah?

“ Turist Milan Kučan, to niso brezplačne počitnice na Brionih, to je taborišče Goli otok. ”